

**การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**
**THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM ENTITLED "BROWN RICE"
IN THE CAREER AND TECHNOLOGY LEARNING SUBSTANCE
FOR GRADE 6 STUDENTS**

นวลฉวี นักพ่อน/Nuanchavee Nakforn¹
เนติ เฉลยวาเรศ/Neti Chalbeywares²
วรรณวิไล นันทมานพ/Wanwilai Nunthamanop³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายดังนี้ คือ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร 2) พัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3) ทดลองใช้หลักสูตร 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดปทุมสรวาส อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890 4) แบบวัดทักษะการปฏิบัติ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง โดยการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรพัฒนาหลักสูตรข้าวหอมมือขึ้น 2) ผลการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายเนื้อหาสาระ เวลาเรียนกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสม 3) การทดลองใช้ พบว่า นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีความสนุกสนานกับการเรียน สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

¹นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์พิเศษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

4) การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: พัฒนาหลักสูตร, การเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี, ประถมศึกษา

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop a curriculum 'Brown Rice' for grade 6 students. The objectives were 1) to study basic information in developing a curriculum, 2) to develop a draft curriculum, 3) to trail a developed curriculum and 4) to evaluate and improve a curriculum. The sample drawn using was 30 grade 6 students from Wad Pathum Sarawat School, U-Thong District, Suphan Buri Province, during the second semester of academic year 2011. The instruments used in this research were 1) a questionnaire, 2) an interview, 3) a learning achievement test to a reliability of 0.089, 5) a practical skill test, 6) a satisfaction evaluation, The data were analyzed with frequency, percentage, mean and t-test.

The findings of this research were; 1) from studying basic information, it showed that schools should organize the studying to relate to local's needs. Students should be able to apply knowledge to their daily lives. From interviewing many people, it showed that all of them agreed on developing this curriculum and having suitable learning activities for students. 2) the development of curriculum showed that it was comprised of principles, vision, objectives, desired characteristics, curriculum structure, content, period of studying, learning activities, instructional media and sources, and measurement and evaluation. Experts evaluated that the curriculum was suitable for students to learn. 3) from testing the curriculum to the aforementioned sample. It was found that most students paid attention to study about 'Brown Rice'. They were active and had fun with learning activities. They also were able to do the activities well. 4) form evaluation and improvement, students learning achievement was higher after they were taught with the developed curriculum at a significance level of .05. Their skills and satisfaction were at a great level.

Keywords: curriculum development, the career and technology learning substance , primary education.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และกล่าวไว้ในข้อ 3 และข้อ 5 อีกว่า รัฐต้องส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา รัฐต้องจัดการเรียนรู้ด้านความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 8) มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542: 9)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้และเทคโนโลยี ที่มีสาระการเรียนรู้ คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระต่าง ๆ เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ให้สถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์และร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และองค์กรที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาในชุมชนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องสนับสนุน ส่งเสริมในการพัฒนาด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ ข้อมูลทางการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตรและกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ตลอดจนปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ที่ไม่ได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลาง เพียงแต่กล่าวไว้กว้าง ๆ แต่ได้เปิดโอกาสให้สถานศึกษาสามารถจัดรายการวิชาเลือกเสรี หรือเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ตามความต้องการและปัญหาของท้องถิ่น มาให้นักเรียนเลือกอย่างหลากหลายตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน อันได้แก่ ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียน ให้ได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ เช่น ลักษณะทางกายภาพของท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ ประชากรหรืออาชีพของประชาชนในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3)

ดังนั้นสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพื่อให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่สมบูรณ์ และใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนที่สนองตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดจากการสำรวจสภาพความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ความพร้อมของครู ชุมชน

ท้องถิ่น พบว่าท้องถิ่นมีภูมิปัญญาที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ มากมาย แต่สถานศึกษา ยังไม่สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านั้นมาร่วมจัดทำและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สั่งสมไว้ในบ้านเมืองมาใช้เป็น พื้นฐานสำคัญส่วนหนึ่งในการพัฒนาคนหรือปฏิรูปการศึกษา จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะต้องนำมิติทางวัฒนธรรมมาใช้ในการพัฒนา (เยาวลักษณ์ ดวงราช, 2546: 1)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตั้งอยู่ในตำบลคูทอง อำเภอกูทอง จังหวัดสุพรรณบุรี คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ซึ่งเป็นอาชีพดั้งเดิมของคนไทย และข้าวก็เป็นอาหารหลักของคนไทยด้วย อาชีพทำนาจึงสืบทอดมายังคนรุ่นหลัง โดยส่วนใหญ่แล้วชาวนาจะใช้ชีวิตอยู่โดยสงบเงียบในชนบท การทำงานของชาวนาจะเริ่มทำงานตั้งแต่เช้าจรดค่ำตลอดทั้งปี เพราะหลังจากฤดูการเก็บเกี่ยวประจำปีแล้ว พวกเขาก็จะเริ่มปลูกข้าวนาปรังหรือพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ต่ออีกหรือไม่ก็เลี้ยงสัตว์อื่น ๆ เสริม เช่น ปลา และเป็ด เป็นต้น โดยปกติปลาจะอาศัยอยู่ตามธรรมชาติในนาข้าว ดังนั้น ต้นกล้าและปลาจะเติบโตไปพร้อม ๆ กัน และส่วนใหญ่จะปลูกข้าวกันมากในภาคกลางซึ่งจนถึงกับบางครั้งมีคำกล่าวที่เรียกภาคกลางของประเทศไทยว่า "อู่น้ำลุ่มน้ำ" ของเอเชีย แต่ในเบื้องต้น ได้สอบถามนักเรียนและชุมชนที่ประกอบอาชีพทำนา พบว่าส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องข้าวหอมมะลิ ผู้ที่เข้าใจหรือรู้เรื่องข้าวหอมมะลิจะกล่าวว่า ข้าวหอมมะลิไม่อร่อยรับประทานแล้วรสชาติของข้าวขาวดีกว่า แสดงให้เห็นว่า คนในชุมชนและนักเรียนยังขาดความรู้ในเรื่องข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นข้าวที่มีคุณค่าทางสารอาหาร ประกอบกับชาวนาจะมีเวลาว่างหลังจากเก็บเกี่ยว เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วชาวนาจะนำข้าวไปสีโรงสีข้าว และข้าวจะถูกขัดสีออกจนเป็นข้าวขาวซึ่งคุณค่าของสารอาหารจะหมดไป และเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการไปจ้างโรงสีเพื่อสีข้าว ปัจจุบันการสีข้าวหอมมะลิด้วยเครื่องสีสมัยเก่ากำลังจะหายไปจากคนไทย หายไปจากชุมชนในพื้นที่นี้ จึงต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนรัก และห่วงแหน โดยอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยไว้มิให้สูญหายไป จึงเห็นความสำคัญของการผลิตข้าวหอมมะลิเห็นคุณค่าของข้าวหอมมะลิ และสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพของประชากรในท้องถิ่นและเป็นงานที่ใกล้ตัวได้ โดยเริ่มจากการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เรื่องข้าวหอมมะลิปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมก่อนไปถ่ายทอดให้กับชุมชน โดยก่อนการพัฒนาหลักสูตรได้ศึกษาวิถีชีวิตภูมิปัญญาเกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ ได้เรียนรู้ประโยชน์ คุณค่าของข้าวหอมมะลิ ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนา ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของการผลิตข้าวหอมมะลิจากชาวบ้านที่มีประสบการณ์ที่อยู่ในชุมชน ก่อนจะนำความรู้มาสร้างเป็นหลักสูตรเพื่อถ่ายทอดให้กับนักเรียน และเชิญชาวบ้านที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตข้าวหอมมะลิ มาให้คำแนะนำและสาธิตการผลิตข้าวหอมมะลิ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และมีทักษะในการปฏิบัติ โดยร่วมกันในการจัดการศึกษาซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักการว่า ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมีกระบวนการ

บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการสืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ที่ผ่านมาการผลิตข้าวซ้อมมือเป็นการผลิตในครัวเรือนเพื่อเก็บไว้รับประทานและสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ซึ่งส่งผลให้เกิดความประหยัดและยังเป็นการสร้างรายได้ สร้างความสามัคคีให้กับหมู่คณะ และสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับชุมชนเป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยในหัวเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” ขึ้นเพื่อสร้างองค์ความรู้เรื่องข้าวซ้อมมือให้กับนักเรียน และนำไปถ่ายทอดพัฒนาต่อยอดให้กับชุมชนในท้องถิ่นต่อไป

เหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นลักษณะการจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการปฏิบัติ และมีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร สามารถดำรงชีวิตในครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข และปลูกจิตสำนึกให้เกิดกับผู้เรียนโดยเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่น การรู้จักใช้พลังงานอย่างประหยัด การรู้จักสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของไทย เพื่อให้เกิดมีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

วิธีดำเนินการ

ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการตามวิธีวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายทางการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) การศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้รู้เรื่องข่าวข้อ่มือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน เจ้าของโรงสี เจ้าหน้าที่สาธารณสุขรวม 10 คน สอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปทุมสรวาส จำนวน 30 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสอบถามแล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำเสนอแบบพรรณนาความ

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

1. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 1) การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 ทั้งจากการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข่าวข้อ่มือและความต้องการพัฒนาหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนหลักสูตรฉบับร่าง และจัดทำโครงร่างหลักสูตรเรื่องข่าวข้อ่มือ ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล 2) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ คือ กำหนดเนื้อหาสาระ และเวลาเรียนตามโครงร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น นำเนื้อหาสาระจากข้อที่ 1 มาเขียนเป็นสาระสำคัญเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ให้ผู้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแนวทางการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอนและขั้นสรุป ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ในแนวการสอนของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น และกำหนดสื่อการเรียนรู้และการประเมินผลตามแนวการสอนในหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น

2. การประเมินหลักสูตร (ฉบับร่าง) นำหลักสูตรฉบับร่างไปตรวจสอบก่อนนำไปใช้ โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมด้านส่วนประกอบและความสอดคล้องของหลักสูตรฉบับร่าง ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

3. การปรับปรุงหลักสูตร (ฉบับร่าง) นำผลการประเมินหลักสูตรฉบับร่างมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมในการนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการนำหลักสูตรที่พัฒนาและได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบก่อนการใช้หลักสูตร แล้วจัดการเรียนการสอนตามด้วยหลักสูตรเรื่องข่าวข้อ่มือ โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน สอดแทรกอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ใช้เวลาทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบประวัติศาสตร์ข้าวไทย ภูมิปัญญาของคนไทยที่เกี่ยวข้องกับข้าว ความสำคัญของข้าว ประเภทของข้าวและลักษณะของข้าวที่คนนิยมปลูกเพื่อบริโภค วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องโครงสร้างของเมล็ดข้าว วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบโครงสร้างของเมล็ดข้าว วิธีการสร้างเมล็ดของข้าวและลักษณะโครงสร้างของเมล็ดข้าว วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบคุณลักษณะและความสำคัญของข้าวซ้อมมือ เทคโนโลยีพื้นบ้านที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตในชุมชนและความแตกต่างของข้าวซ้อมมือ ข้าวกล้อง ข้าวขาว วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณประโยชน์ของข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อรู้และเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของข้าวซ้อมมือและผลเสียของการกินข้าวขาวได้ วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ ตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือและแนวทางในการอนุรักษ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือในอดีต วัตถุประสงค์ประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ การสัมภาษณ์ การตอบคำถาม การตรวจสอบผลงานจากการทำใบงานและตรวจสอบผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นตอนการผลิตข้าวซ้อมมือ วัตถุประสงค์เพื่อให้จัดเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ วิธีการผลิตข้าวซ้อมมือได้และสามารถผลิตข้าวซ้อมมือจนเกิดทักษะ วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ และผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมในการเตรียมอุปกรณ์ เตรียมข้าว การสีข้าว การผัดข้าว การร่อนข้าว การตำข้าว และผลสำเร็จของงาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การบรรจุภัณฑ์ วัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ข้าวซ้อมมือและบรรจุข้าวซ้อมมือด้วยเครื่องซีลถุง วัตถุประสงค์ประเมินผล โดยการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้ และผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมในการบรรจุข้าวซ้อมมือด้วยเครื่องซีลถุง

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ในการประเมินผลหลักสูตรผู้วิจัยดำเนินการประเมินผล 2 ขั้นตอน คือ ก่อนใช้หลักสูตรและการประเมินผลหลังใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร

เป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกัน ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยวัดจุดประสงค์และเนื้อหาเดิม แต่เปลี่ยนแปลงโดยการสลับตัวเลือก แล้วนำผลการทดสอบทั้ง 2 ครั้ง มาหาค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน ประเมินทักษะการปฏิบัติ และประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean)

2. แบบสัมภาษณ์รูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนวัดปทุมศราวาส จำนวน 30 คน โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าเฉลี่ย (mean)

3. หลักสูตรข่าวซ่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องข่าวซ่อมมือ เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่ายของข้อสอบที่มีค่าระหว่าง 0.24 – 0.78 ที่มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.27 – 0.80 และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.890

5. เครื่องมือประเมินทักษะการปฏิบัติ ได้แก่ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน โดยประเมินทักษะการปฏิบัติ คือ ด้านการเตรียมอุปกรณ์ เตรียมข่าว ด้านการสีข่าว การมัดข่าว การร่อนข่าว การตำข่าว ผลสำเร็จของงาน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ โดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยประเมินด้วยตนเองและแบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ระดับคุณภาพ คือ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง

6. เครื่องมือการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรข่าวซ่อมมือ คือการประเมินหลังใช้หลักสูตร โดยใช้เกณฑ์การวัดความพึงพอใจของลิเคอร์ท (Likert's Scale) 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า นักเรียน ครู และชุมชนมีความต้องการให้มีหลักสูตรข่าวซ่อมมือ โดยมีเนื้อหา คือ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข่าว โครงสร้างของเมล็ดข่าว ข่าวซ่อมมือ ข่าวกล้อง ข่าวขาว คุณประโยชน์ของข่าวซ่อมมือ เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข่าวซ่อมมือ ขั้นตอนการผลิตข่าวซ่อมมือและการบรรจุภัณฑ์ โดยเน้นการปฏิบัติจริง

2. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง จัดทำหลักสูตรข้าวซ้อมมือ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรม การเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาของหลักสูตรแบ่งเป็น ภาคทฤษฎี 5 แผน คือ เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว โครงสร้างของเมล็ดข้าว ข้าวซ้อมมือ ข้าวกล้อง ข้าวขาว คุณประโยชน์ของข้าวซ้อมมือเครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวซ้อมมือ และภาคปฏิบัติ 2 แผน คือ ขั้นตอนการผลิตข้าวซ้อมมือและการบรรจุภัณฑ์ ที่ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน วัดปทุมสุวรรณ อําเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 4 สัปดาห์ รวมเวลา 12 ชั่วโมง มีการตรวจสอบหลักสูตร โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข

3. การทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนุกสนานกับการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม จนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

4. การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ข้าวซ้อมมือ โรงเรียนวัดปทุมสุวรรณ อําเภอบางบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะ การปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด การปรับปรุงหลักสูตรเรื่องเวลาเรียน คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว ปรับเวลาจากเดิม 2 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 3 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการผลิตข้าวซ้อมมือ ปรับเวลาจากเดิม 4 ชั่วโมง เพิ่มเป็น 5 ชั่วโมง

สรุปได้ว่า จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการศึกษาให้สนองนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานราชการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงอันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง และสามารถนำเอาความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเป็นผู้อนุรักษ์ และสืบสานประเพณีสำคัญของท้องถิ่นของตน

ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง พบว่า

การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และ ข้อมูลพื้นฐานโดยการสำรวจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เนื้อหาเวลาเรียนตามโครงสร้างหลักสูตร

เนื้อหา	เวลาเรียน (ชั่วโมง)		
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว	2	-	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 โครงสร้างของเมล็ดข้าว	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ข้าวหอมมือ ข้าวกล้อง ข้าวขาว	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 คุณประโยชน์ของข้าวหอมมือ	1	-	1
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิตข้าวหอมมือ	2	-	2
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นตอนการผลิตข้าวหอมมือ	-	4	4
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การบรรจุภัณฑ์	-	1	1
รวม	7	5	12

ผลการทดลองใช้หลักสูตร

การทดลองใช้หลักสูตร เรื่องข้าวหอมมือ โดยนำหลักสูตรทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดปทุมสุวรรณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 จำนวน 33 คน โดยผู้วิจัยดำเนินจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 7 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เนื้อหามากขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนุกสนานกับการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม จนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร

ผลการประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตรข้าวหอมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการประเมินผลก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้ประเมินเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรข้าวหอมมือ โดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตร มาเปรียบเทียบกัน โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

n=30

ผลสัมฤทธิ์	จำนวน	คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบน	t-test	p-value
	นักเรียน (n)	เฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (S.D.)		
ก่อนการใช้หลักสูตร	30	11.80	2.04	31.38	.000
หลังการใช้หลักสูตร	30	25.56	1.95		

* p < .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องข่าวซอมมีโอ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนตามหลักสูตรเรื่องข่าวซอมมีโอ หลังการใช้สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติของนักเรียน คือการประเมินผลทักษะการปฏิบัติ เรื่องข่าวซอมมีโอ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 และ 7 โดยใช้เกณฑ์เป็นระดับคุณภาพ 4 ระดับ โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 คะแนนเฉลี่ยทักษะการปฏิบัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องข่าวซอมมีโอ

n=30

รายการประเมินทักษะการปฏิบัติ	คะแนนทักษะการปฏิบัติ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. การเตรียมอุปกรณ์ เตรียมข่าว	3.80	0.40	ดีมาก
2. การสืบข่าว	3.73	0.44	ดีมาก
3. การคัดข่าว ร่อนข่าว	3.70	0.46	ดีมาก
4. การดำข่าว	3.76	0.43	ดีมาก
5. ผลสำเร็จของงาน	3.80	0.40	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	3.76	0.43	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 3.76, S.D. = 0.43)

3. การประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตร คือการประเมินผลหลังการใช้หลักสูตร นักเรียน มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรข่าวซอมมีโอ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหลักสูตร
ข้าวซ้อมมือ

n=30

รายการประเมิน	คะแนนความพึงพอใจ		
	($\bar{X}$)	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีความรู้เรื่องข้าวซ้อมมือ	4.60	0.49	มากที่สุด
2. นักเรียนเห็นคุณค่าของข้าวซ้อมมือ	4.70	0.46	มากที่สุด
3. เนื้อหาเรื่องข้าวซ้อมมือมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต	4.56	0.50	มากที่สุด
4. เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับนักเรียน	4.50	0.50	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนาน	4.70	0.46	มากที่สุด
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้เรื่องข้าวซ้อมมือมีความเหมาะสม	4.50	0.50	มาก
7. นักเรียนชอบไปศึกษาแหล่งเรียนรู้จากสถานที่จริง	4.90	0.30	มากที่สุด
8. นักเรียนชอบที่ได้ฝึกปฏิบัติจริงเรื่องการผลิตข้าวซ้อมมือ	4.60	0.49	มากที่สุด
9. นักเรียนมีทักษะในการผลิตข้าวซ้อมมือ	4.26	0.69	มาก
10. นักเรียนชอบให้ครูจัดกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.66	0.47	มากที่สุด
11. นักเรียนชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อครูถามเรื่องข้าวซ้อมมือ	4.06	0.73	มาก
12. นักเรียนชอบให้วิทยากรในห้องถือนำมาให้ความรู้	4.83	0.37	มากที่สุด
13. บรรยากาศในการเรียนการสอนมีความเหมาะสม	4.33	0.60	มาก
14. นักเรียนมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น	4.26	0.78	มาก
15. นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน	4.56	0.50	มากที่สุด
16. การเรียนเรื่องข้าวซ้อมมือ ช่วยให้เกิดความภาคภูมิใจ ในภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพของคนไทย	4.86	0.34	มากที่สุด
17. นักเรียนชอบที่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	4.33	0.71	มาก
18. นักเรียนชอบให้เพื่อนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน	4.50	0.50	มาก
19. นักเรียนชอบวิทยากรท้องถิ่น/ผู้ปกครองมีส่วนร่วมใน การประเมินผลงาน	4.73	0.44	มากที่สุด
20. นักเรียนชอบให้มีการแจ้งผลการเรียนรู้ทุกครั้ง	4.66	0.47	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.55	0.53	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้เรื่องข้าวซ้อมมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $S.D. = 0.53$)

ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า

หลังจากการนำหลักสูตรข้าวซ้อมมือไปใช้แล้ว พบว่า มีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงเรื่องของระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนการผลิตข้าวซ้อมมือ ระยะเวลาที่กำหนดในบางช่วงกิจกรรมน้อยเกินไป ผู้วิจัยต้องเพิ่มเวลา เพื่อให้การปฏิบัติกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการนำหลักสูตรไปใช้จริง ผู้วิจัยจึงได้ปรับชั่วโมงการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง

ประเด็น	หลักสูตรฉบับร่างเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้	การปรับปรุงหลักสูตรฉบับร่าง
จำนวน เวลาเรียน หลักสูตร ฉบับร่าง	เวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้ แผนการจัดการเรียนที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 2 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 3 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 4 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 6 จำนวน 4 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 7 จำนวน 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง	เวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้ แผนการจัดการเรียนที่ 1 จำนวน 3 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 2 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 3 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 4 จำนวน 1 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 5 จำนวน 2 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 6 จำนวน 5 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนที่ 7 จำนวน 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง

จากตารางที่ 5 พบว่า การจัดการเรียนการสอนได้มีการปรับปรุงในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว โดยปรับเวลาจาก 2 ชั่วโมง เป็น 3 ชั่วโมงแผนการจัดการเรียนที่ 6 เรื่องการผลิตข้าวซ้อมมือ โดยปรับเวลาจาก 4 ชั่วโมงเป็น 5 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งหมดที่ได้ปรับปรุงแล้ว 14 ชั่วโมง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเรื่อง ข้าวซ้อมมือ โดยศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร แนวคิดในการจัดทำหลักสูตรกับผู้ที่เกี่ยวข้องจากการสอบถามปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรข้าวซ้อมมือ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่า สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการศึกษาให้สนองนโยบายในการจัดการศึกษาของหน่วยงานราชการ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่แท้จริง และสามารถนำความรู้ ความสามารถที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งเป็นผู้อนุรักษ์และสืบสานประเพณีสำคัญของท้องถิ่นของตน และจากการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรพัฒนาหลักสูตรข้าวซ้อมมือขึ้นใช้ในโรงเรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2546: 73) การจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความสอดคล้องตามความต้องการ ตามนโยบาย การจัดการศึกษา โดยต้องให้บุคคลในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม และสอดคล้องกับการวิจัยของเขาวนนท์ ชันธเกษ (2550: 147-152) ที่กล่าวว่า หลักสูตรท้องถิ่นต้องตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับความสนใจของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นกำลังของชาติ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือการมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิดการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะ ที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม

และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบกับความต้องการในการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จากการสัมภาษณ์ซึ่งผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรข่าวซ่อมมือขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรข่าวซ่อมมือกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อสนองนโยบายการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน และสามารถสืบสานต่อไปยังชนรุ่นหลังต่อไป

2. จากการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข่าวซ่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5) คำอธิบาย 6) เนื้อหาสาระ 7) เวลาเรียน 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผล โดยเนื้อหาของหลักสูตรแบ่งเป็น ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จากการวิจัย พบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่าเป็นหลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรจากงานวิจัยของปราโมทย์ จันทรเรือง (2550: 10) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ ๆ ไว้ 9 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียนการสอน 8) สื่อการเรียนการสอน 9) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับองค์ประกอบของทาบ (Taba, 1962) ได้สรุปไว้ว่าองค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วย 1) จุดหมายกับวัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาวิชาและประสบการณ์เรียนรู้ 3) รูปแบบการเรียนการสอน 4) การประเมินผลการเรียนรู้

3. จากผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยนำหลักสูตรเรื่องข่าวซ่อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดปทุมสรวาส อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 7 แผน เวลา 12 ชั่วโมง ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมได้ตามขั้นตอนการผลิตข่าวซ่อมมือและการบรรจุภัณฑ์ อยู่ในระดับดีมาก รวมทั้งนักเรียนมีระดับความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเรื่องข่าวซ่อมมือ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะนักเรียนมีความตั้งใจเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการผลิตข่าวซ่อมมือและการบรรจุภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) ได้กล่าวไว้ว่า สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยี เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักษาการทำงาน และมีเจตคติที่ดี

ต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีทักษะในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยังสอดคล้องกับการวิจัยของธนภรณ์ โกพัฒน์ตา (2552: 172) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องเครื่องดื่มน้ำจากสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย พบว่าหลักสูตรเรื่องเครื่องดื่มน้ำจากพืชสมุนไพรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่ดีของโรงเรียนอีกหลักสูตรที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการทำงานการปฏิบัติจริง ขั้นตอนการทำงาน การนำความรู้ไปใช้พัฒนาอาชีพเสริมได้ในอนาคต และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ เกิดศิริ (2552: 126) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียนและสามารถทำงานจักสานได้ อาจเป็นเพราะนักเรียนได้ปฏิบัติจริง เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสามารถ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรม

4. จากผลการประเมินหลักสูตร

4.1 จากผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือการประเมินผลก่อนและหลังการใช้หลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่า หลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการผลิตข้าวซ้อมมือ จึงทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเองมีความสนใจ ตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับเยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ (2552: 131) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ที่เรียนตามหลักสูตรเรื่องข้าวไทย พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงามตา เพชรคอน (2549: 111) ได้พัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่นเรื่องผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับจิราวุฒน์ พึ่งอ่อน (2548: 117) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการผลิตภัณฑจากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอบ้านไร่ จังหวัดสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 จากการประเมินทักษะการปฏิบัติของนักเรียน คือการประเมินหลังการใช้หลักสูตร นักเรียนมีผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยภาพรวมผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินด้านความรู้ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งแสดงว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการสนทนา การอภิปราย กระบวนการกลุ่ม การสาธิต และการปฏิบัติจริงด้วยตนเองทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งให้นักเรียนได้ใช้จากของจริงในการผลิตข้าวซ้อมมือ มีการประเมินผลงานของนักเรียนตามสภาพจริงเป็นแบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการวัดประเมินผลตามสภาพจริงของกระทรวงศึกษาธิการ (2551: 3) สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิตการอาชีพและเทคโนโลยีเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีทักษะในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของศิริรัตน์ เกิดศิริ (2552: 126) ได้พัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวมนักเรียนอยู่ในระดับดี ด้านเจตคตินักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้งานจักสานของเล่นโดยภาพรวมนักเรียนอยู่ในระดับมาก

4.3 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร คือการประเมินหลังการใช้หลักสูตรพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรเรื่องข้าวซ้อมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงว่าวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทำให้นักเรียนมีความรู้สึที่ดีต่อการเรียน ทั้งนี้เพราะนักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การมีน้ำใจ ความสามัคคี และความเป็นกันเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวารินี เนคมานุรักษ์ (2553: 146) ได้พัฒนาหลักสูตรเรื่องเตาเศรษฐกิจเพื่อชีวิตที่พอเพียง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่าด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับศิริรัตน์ เกิดศิริ (2552: 126) ได้พัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าด้านเจตคตินักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้งานจักสานของเล่นโดยภาพรวมนักเรียนอยู่ในระดับมาก และยังคงสอดคล้องกับเบาวรัตน์ เขียวชาญ (2552: 136) ได้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อข้าวไทยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของหลักสูตรให้เข้าใจและควรดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในภาคปฏิบัติควรเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมากที่สุด เพื่อให้ผลผลิตข่าวซ่อมมือมีคุณภาพ

1.2 เครื่องมือในการผลิตข่าวซ่อมมือมีน้อย ทำให้นักเรียนปฏิบัติได้น้อย ครูจึงควรใช้เวลาออกชั่วโมงการเรียนการสอนฝึกปฏิบัติ

1.3 ควรส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รู้คุณค่า ประโยชน์ และได้รับประทานข่าวซ่อมมือสามารถนำข่าวซ่อมมือไปเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นได้

1.4 โรงเรียนควรสนับสนุนในการจัดทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องข่าวซ่อมมือที่มีเนื้อหาสาระและรูปเล่มที่มีสีสันสวยงามและเหมาะสมในแต่ละระดับชั้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาหลักสูตรข่าวซ่อมมือในระดับชั้นอื่น ๆ โดยกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของแต่ละระดับชั้น

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ในเนื้อหาอื่นที่มีการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุป

สถานศึกษาควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยนักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน อนุรักษ์และสืบสานประเพณีของท้องถิ่นและมีความต้องการหลักสูตรข่าวซ่อมมือ ซึ่งประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คำอธิบายรายวิชา เนื้อหาสาระ เวลาเรียน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง ได้ตรวจสอบหลักสูตรโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ปรับปรุงแก้ไขและทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และจากการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจ มีความกระตือรือร้นกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสนุกสนานกับการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ด้านการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนโรงเรียนวัดปทุมศรวาส อำเภออุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 30 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องข่าวซ่อมมือที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทักษะการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ด้านความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด การปรับปรุงหลักสูตร

เรื่องเวลาเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับข้าว ปรับเวลาจากเดิม 2 ชั่วโมง
เพิ่มเป็น 3 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่องการผลิตข้าวหอมมะลิ ปรับเวลาจากเดิม 4 ชั่วโมง
เพิ่มเป็น 5 ชั่วโมง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: องค์การการรับส่งสินค้าและพัสดุ (ร.ส.พ.).
- _____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. (2547). หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพฯ: เจ เอส แอล.
- งามตา เพชรคอน. (2549). การพัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่อง ผักพื้นบ้าน สำหรับ
นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จิราวุฒันน์ พึ่งอ่อน. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยี เรื่องการประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดดอนสมอ อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เชาวนนท์ ชันธุเกษ. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง เทียนพรรษา
จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทาวรีณี เนคมานุรักษ์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรเรื่องเตาเศรษฐกิจเพื่อชีวิตที่พอเพียง กลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

- ธนภรณ์ โกพัฒน์ตา. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพ และเทคโนโลยี เรื่องเครื่องดื่มจากสมุนไพรท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสุพรรณนิการ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราโมทย์ จันทรเรือง. (2550). หลักการและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร. ลพบุรี: มหาวิทยาลัย-ราชภัฏเทพสตรี.
- เยาวรัตน์ เชี่ยวชาญ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องข้าวไทย สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เยาวลักษณ์ ดวงราช. (2546). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการงานอาชีพ เรื่องการ ทอผ้าขาวม้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัฐธรรมนูญ. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ศิริรัตน์ เกิดศิริ. (2552). พัฒนาหลักสูตรงานจักสานของเล่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). รายงานสรุปความก้าวหน้าของการปฏิรูป การศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. ในช่วง 2 ปี. กรุงเทพฯ: เจริญผลการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Taba, Hilda. (1962). Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcourt, Brace & word.